

«به نام خداوند جان و خرد»

حقوق احزاب

مؤلف:

رسول جرید

دانش آموخته دکترای حقوق بین الملل

شعله رزاقی

کارشناس ارشد حقوق بین الملل وکیل دادگستری

سرشناسنامه: جریده، رسول، ۱۳۶۴-

عنوان و پدید آورنده: حقوق احزاب / مؤلفین رسول جریده، شعله رزاقی

مشخصات نشر: تهران: اندیشه سبز نوین، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۰۶-۰۵-۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: حزب های سیاسی -- ایران -- تاریخ

شناسه افزوده: رزاقی، شعله، ۱۳۵۲-

رده بندی کنگ: ۱۳۴۴ ج ۷ ح ۴ / ج ۵۱ / JF۲۰۵۱

رده بندی دیوب: ۳۲۴/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۰۲۱۵۱

نام کتاب: حقوق احزاب

مؤلفین: رسول جریده - شعله رزاقی

صفحه آرا: الهام سماواتیان

ناشر: اندیشه سبز نوین، ۶۶۹۷۳۲۷۷ - ۶۶۴۶۲۰۱۱

ناشر همکار: اندیشه عصر

شمارگان: ۵۰۰

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۰۶-۰۵-۰۰

قیمت: ۹,۵۰۰ تومان

مرکز پخش: اندیشه سبز نوین - مشعوف

تهران - میدان انقلاب - خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) - ساختمان اردیبهشت -

پلاک ۷۱ - طبقه اول.

دورنویس: ۶۶۹۷۳۲۷۸

تلفن: ۶۶۴۶۳۵۱۸

www.andisheasr.com

www.bookeshop.ir

مقدمه

حزب مهم‌ترین نهاد سیاسی در سیاست و حکومت دموکراتیک و همواره یکی از موضوعات بحث‌انگیز و مورد بررسی اندیشه‌گران علوم سیاسی در دهه‌های اخیر بوده است. مسائلی از قبیل ساتار و اجزای حزب، زمینه‌های شکل‌گیری، کارکرد حزب و... از جمله سؤالاتی است که هر یک از محققان از زاویه‌ای خاص بدان نگریسته و پاسخ‌های متنوعی بدان داده‌اند. در کشورهای عقب‌مانده، مهم‌ترین جنبه سیاسی حزب، کارکرد نوسازی آن است. این در حالیست که در این کشورها مسأله نوسازی و توسعه یکی از حادث‌ترین مسائل می‌باشد، چرا که آنان از بسیاری لوازم ساختاری نظیر احزاب برای تسهیل روند نوسازی محروم هستند؛ بنابراین وجود احزاب قدرتمند به منظور اعمال حق حاکمیت مردم و توسعه یکی از نیازهای ضروری کشورهای عقب‌مانده است.

ثبات هر جامعه سیاسی به واسطه سطح مشارکت سیاسی با سطح نهادمندی سیاسی آن جامعه بستگی دارد. میزان نهادینگی سیاسی در جامعه‌ای با سطح پایین مشارکت سیاسی، به مراتب پایین‌تر از جوامعی است که از سطح مشارکت بالاتری برخوردارند. در کل ثبات سیاسی، انجام ملی و امنیت ملی تا حدود زیاد به سطح نهادینگی و مشارکت سیاسی شهروندان بستگی دارد که این امر بدون وجود احزاب، ناممکن است.

سؤال اینجاست که چرا در بسیاری از کشورها مشارکت سیاسی یا اصولاً وجود ندارد و اگر هم وجود دارد برای بخش عظیمی از جامعه به تکلیف مردم در حمایت از خواسته دولتمردان محدود شده است و بخشی از جامعه از هرگونه مشارکت سیاسی منفعل می‌شود و یا به بیگانگی سیاسی روی می‌آورد، یا به منظور تبدیل «تکلیف حمایتی» خود به حق تقاضا و عملاً به لحاظ وادارسازی

حکومت به قبول تکلیف خود در برآوردن تقاضاهای جامعه به انواع خشونت سیاسی مانند ترور، کودتا، شورش و بلوا دست می زند.

www.ketab.ir

فهرست

فصل اول: تعریف جایگاه حقوقی احزاب	۵
معنی و کارکرد حزب	۶
بخش اول: کلیات:	۹
مبحث اول: مفهوم و تعریف حزب سیاسی:	۹
مبحث دوم: کارکردهای آشکار حزب	۱۵
مبحث سوم: کارکردهای غیر سیاسی احزاب	۱۶
گفتار اول: ساختار و اجزای حزب	۱۷
گفتار دوم: تقسیم بندی احزاب	۱۸
مبحث چهارم: مفهوم توسعه سیاسی و ابعاد آن	۱۸
مبحث پنجم: مفهوم امنیت ملی	۲۰
مبحث ششم: نقش احزاب در توسعه سیاسی و ثبات ملی	۲۱
بخش دوم: ساختار حکومت در غرب	۲۲
مبحث اول: احزاب سیاسی در غرب	۲۴
گفتار اول: آنارشیزم:	۲۷
گفتار دوم: ارسطو-نظریه سیاسی:	۲۸
گفتار سوم: آریستوکراسی:	۲۹
گفتار چهارم: استالینیزم:	۲۹
گفتار پنجم: امپریالیسم:	۳۰
گفتار ششم: بلشویسم	۳۱
مبحث دوم: جمهوری:	۳۱
گفتار اول: دموکراسی:	۳۲
گفتار دوم: بنیادهای حکومت دموکراتیک:	۳۵
گفتار سوم: انواع دموکراسی:	۳۵
مبحث سوم: چگونگی پیدایی خویهای سیاسی و طبقه بندی آنها	۳۷
بخش سوم: توسعه سیاسی در اروپا	۴۰

مبحث اول: زیان‌های حزب‌های سیاسی:	۴۴
مبحث دوم: کارکرد احزاب در جوامع	۴۶
فصل دوم: حزب در ایران	۵۱
بخش اول: حزب در ایران مشروطیت:	۵۲
مبحث اول: کانون مهندسين، بنای حزب ایران	۵۴
مبحث دوم: ائتلاف باحزب توده	۵۷
مبحث سوم: شرایط عضویت در حزب ایران	۶۲
مبحث چهارم: مرامنامه حزب ایران	۶۲
بخش دوم: احزاب سیاسی از (۱۳۳۲ تا ۱۳۵۶):	۶۲
مبحث اول: جبهه ملی:	۶۴
مبحث دوم: نهضت آزادی	۶۶
مبحث سوم: مخالفان روحانی ۱۳۱۰-۱۳۵۶:	۶۷
مبحث چهارم: سازمان‌های چریکی ۱۳۸۰-۱۳۸۶:	۶۹
مبحث پنجم: اردیبهشت ۱۳۵۶- خرداد ۱۳۵۷	۷۰
مبحث ششم: نگاهی به مکتب‌ها و احزاب سیاسی	۷۷
بخش سوم: ساختار حکومت	۷۷
مبحث اول: ساختار حکومت و عدم رشد احزاب در ایران عصر مشروطه و پس از آن	۷۹
مبحث دوم: ضعف و ناپایداری و عدم رشد احزاب	۸۴
فصل سوم: نقش احزاب در جمهوری اسلامی ایران	۹۳
بخش اول: احزاب در جمهوری اسلامی ایران	۹۴
مبحث اول: نگاهی به قانون احزاب و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۹۶
گفتار اول: قانون اساسی:	۱۰۰
گفتار دوم: آزادی تجمع	۱۰۰
گفتار سوم: آزادی سازمان پیوندی:	۱۰۱
مبحث دوم: نگاهی گذرا به چپ و راست در ایران	۱۰۲
مفاهیم «چپ» و «راست» در ادبیات سیاسی غرب	۱۰۲

۱۰۳	«راست» و «چپ» در ادبیات سیاسی ایران:
۱۰۵	مبحث سوم: ابهام، نقض و عذک اجرای لایحه و قانون جرائم سیاسی
۱۱۱	مبحث چهارم: ضعف و تعارض‌های موجود در قانون فعالیت احزاب
۱۱۹	بخش دوم: احزاب و تشکلهای سیاسی در نظام ولایت فقیه
۱۲۲	مبحث اول: حزب در قانون اساسی
۱۲۴	مبحث دوم: اختیارات ولی فقیه و رابطه‌ی آن با مشارکت سیاسی
۱۲۵	گفتار اول: نظریه‌ی حکم شرعی
۱۲۶	گفتار دوم: نظریه‌ی وکالت
۱۲۷	گفتار سوم: نظریه‌ی نیابتی
۱۲۷	مبحث سوم: بانی پذیرش فعالیت حزبی در اسلام
۱۳۰	گفتار اول: آزادی فقیه
۱۳۰	گفتار دوم: آزادی اندیشه
۱۳۰	گفتار سوم: گفت و گو و آزادی بیان
۱۳۱	گفتار چهارم: حق انتقاد
۱۳۱	گفتار پنجم: آزادی تشکیل جمعیت احزاب
۱۳۲	گفتار ششم: حزب در نظام ولایت فقیه
۱۳۲	مبحث چهارم: حزب‌گرایی و نظام ولایت
۱۳۳	مبحث پنجم: ولایت فقیه و تکثر سیاسی
۱۳۵	بخش سوم: حزب جمهوری اسلامی:
۱۳۶	مبحث اول: مجمع روحانیون مبارز:
۱۳۷	مبحث دوم: دفتر تحکیم وحدت و انجمن‌های اسلامی دانشجویان:
۱۴۱	گفتار اول: جناح راست مدرن:
۱۴۱	گفتار دوم: گروه کارگزاران سازندگی:
۱۴۲	گفتار سوم: جناح چپ مدرن:
۱۴۳	مبحث سوم: علل ناکارایی احزاب سیاسی در ایران
۱۴۴	گفتار اول: نقش سواد و بینش توده‌ها ناپایداری احزاب: